

LIFE14 CAP/SI/000012

Podprogram PODNEBNI UKREPI

Prioritete

**LIFE Info dan, Brdo pri Kranju
8. april 2016**

mag. Nives Nared
Ministrstvo za okolje in prostor

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA OKOLJE IN PROSTOR

LIFE Blaženje podnebnih sprememb (CCM)

Prednostna področja za 2015:

- Energetsko intenzivne industrije
- Zamenjava snovi, ki škodijo ozonu
- Raba tal, spremembe rabe tal in gozdarstvo
(=2014 prednostno področje)

CCM prioriteta 1: Energetsko intenzivne industrije

Veliko vlaganja v industrijske inovacije in demonstracijske pogone je potrebnega za doseganje ciljev evropske podnebne in energetske politike do leta 2030, **zaradi česar bo LIFE še zlasti podpiral:**

- **Energetsko intenzivne industrije**, še zlasti izpostavljene tveganju ogljikovih izpustov
- Razvoj in prikaz **inovativnih / stroškovno učinkovitih tehnologij** za zmanjševanje intenzivnosti izpustov proizvodnih in procesnih industrij
- Načrtovanje, prikaz in vpeljava **prelomnih rešitev v industrijsko proizvodnjo ali procese** z dolgoročnim učinkom
- **nove surovine**, ki omogočajo zmanjšanje izpustov posameznih toplogrednih plinov

CCM prioriteta 2: Zamenjava ozonu škodljivih snovi

EU si prizadeva zamenjati ozonu škodljive snovi (ODS) s podnebju prijaznimi nadomestki, denimo z **opuščanjem prodaje HFCjev (80% do leta 2030) in rabe drugih fluoriranih plinov** (→ 23.000-krat večji učinek tople grede kot CO₂). LIFE bo podprl na primer:

- inovativne/demonstracijske projekte **za rabo alternativ z nizkim potencialom globalnega segrevanja (GWP)** na primer pri hladilnih napravah, toplotnih črpalkah, električnih stikalnih napravah, proizvodnih procesih v elektronski industriji, dozirnih inhalatorjih ...
- **Nove snovi za penjenje za izolacijsko peno**
- **Novi glasilni sistemi brez halona** (za ladje in letala)
- **alternative za laboratorijsko in analitsko rabo ODS**

CCM prioriteta 3: Raba tal, sprememba rabe tal in gozdarstvo (1)

Ključni izzivi: zbiranje podatkov o ogljiku pri rabi tal / prsti / gozdarstvu; razvoj pravil, uporabnih na ravni EU in globalni ravni.

LIFE bo podprl:

v sektorju rabe tal na primer:

- strategije upravljanja zemljišč in krajine / prakse, ki omejujejo izpuste
- Ustvarjanje krajevnih in (čez-)regionalnih konceptov za izboljšavo in ohranjanje potenciala prsti za skladiščenje ogljika

Nadzor toplogrednih plinov in obračunavanje rabe tal, na primer:

- Boljši nadzor in obračunavanje zalog ogljika, učinki izgube travišč in šotišč
- Prispevek k pravilom obračunavanja LULUCF

CCM prioritete 3: Raba tal, sprememba rabe tal in gozdarstvo (2)

Vzdržna raba trdne biomase, na primer:

- novi pristopi k proizvodnji in porabi biomase, na vzdržen način
- pretvorba v dolgotrajna skladišča ogljika

Kmetijstvo, na primer:

- vpeljava nizko-ogljčnih načinov kmetovanja s transformacijskim učinkom, ali li povečajo raven skladiščenja ogljika organskih snovi v prsti
- analiza in razvoj izboljšav obstoječih podnebnih ukrepov v okviru CAP, na primer glede možnosti odvzemanja ogljika iz ozračja in potencialov ogljikovega skladiščenja

LIFE prilagajanje podnebnim spremembam – prioritete za 2015

Ranljiva področja omenjena v evropski Strategiji prilagajanja:

- čezmejno obvladovanje poplavnih tveganj, čezmejno upravljanje obal
 - urbana okolja
 - gorska in otoška področja
 - sušna področja (voda, širjenje puščav, požarna nevarnost)
- **Zelena infrastruktura** and **ekosistemski pristopi**
- **Ocenjevanje ranljivosti in strategije prilagajanja**, vključno s čezmejnimi
- Spodbuja prijave o **urbanem prilagajanju**

LIFE Prilagajanje podnebnim spremembam – urbano okolje

- Razvoj in uresničevanje krajevnih strategij prilagajanja v okviru „**MAJOR's adapt**“ „**Župani se prilagajajo**“
- Razvoj in vpeljava inovativnih tehnologija za prilagajanje v urbanih okoljih, vključno s **sektorji vode, energije in gradbeništva**
- Promocija in razvoj **zelene infrastrukture v mestih**
- Projekti, ki sočasno prispevajo k **blaženju in prilagajanju podnebnim spremembam** ter **ciljem varovanja narave in biotske raznovrstnosti v urbanih okoljih**

LIFE Podnebno upravljanje in informiranje (1)

Podnebno upravljanje in krepitev zmogljivosti je močno spodbujano, ne zgolj dejavnosti ozaveščanja.

Projekti LIFE naj bi:

- Razvijali državne **podnebne in energetske strategije do leta 2030** ter **učinkovite programe vlaganja**, denimo z izmenjavo najboljši praks
- **Boljši nadzor in poročanje**, na primer učinkovit sistem za sledenje napredku (učinki EU ETS in podobno)

LIFE Podnebno upravljanje in informiranje (2)

- Poudarek na **izobraževanju industrije** o uveljavljanju nove podnebne zakonodaje („**izobraževanje izobraževalcev**“)
- Izdelava **platform za sodelovanje pri nadzoru podnebnih politik, ocenjevanje in ex-post vrednotenje** (za prilagajanje, vključno s indikatorji prilagajanja, poročanju in upravljanju s tveganji)
- Poudarek na izmenjavi najboljših praks in ozaveščanju o **ranljivostih zaradi podnebnih sprememb** in **možnostih prilagajanja**

Kateri podprogram?

Okolje

- Projekti, ki sodijo v eno od projektnih tematik
- Blaženje podnebnih sprememb ali prilagajanje je stranski proizvod in ne glavni cilj
- Jasna povezava z specifičnimi cilji treh okoljskih prednostnih področij

Podnebje

- Blaženje podnebnih sprememb ali prilagajanje je glavni cilj
- Jasna povezava do specifičnih ciljev treh prioritarnih področjih podnebnih ukrepov

Bodite **POZORNI**

- ➔ PREBERITE navodila za prijavo
- ➔ PREPRIČAJTE se, da je LIFE ustrezne program za financiranje vašega projekta:
 - LIFE ni strukturni sklad: ne razumite ga kot orodje za financiranje delovanja vašega podjetja
- ➔ Bodite **POZORNI** na vse izjeme, ki se morda tičejo vašega projekta
- ➔ Zagotovite finančno skladnost in **STROŠKOVNO UČINKOVITOST**
- ➔ **OSREDOTOČENOST** – NE vključujte dejavnosti, ki niso povezane s ciljem vašega predloga
- ➔ **Ne pozabite: če vaš projekt ne sodi v prednostne tematike, boste dobili manj točk!**

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA OKOLJE IN PROSTOR

Vprašanja dobrodošla
nives.nared@gov.si

